

ИЗВЈЕШТАЈ
о оцјени подобности теме и кандидата за израду докторске тезе

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Одлуком Наставно-научног вијећа Филолошког факултета у Бањој Луци број 09/3.2078-13б/16, која је донесена на 82. сједници одржаној 13. 9. 2016. године, именовани смо у комисију за оцјену подобности теме и кандидата за израду докторске тезе под називом *Елементи аутографије у дјелима Бранка Ђопића*, коју је пријавила мр Нермина Делић. Комисију чине:

1. **Др Саша Шмуља**, ванредни професор, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, УНО Опште студије књижевности, предсједник.
2. **Др Адријана Марчетић**, редовни професор, Филолошки факултет Универзитета у Београду, УНО Наука о књижевности, члан.
3. **Др Сања Маџура**, ванредни професор, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, УНО Теорија књижевности, члан.

Састав Комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звање, назив уже научне области за коју је изабран у звање, назив универзитета и факултета у којем је члан комисије стално запослен.

**1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ, НАУЧНА И СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ
КАНДИДАТА**

Мр Нермина Делић је рођена 31. јануара 1969. године у Бихаћу, где живи и ради. Завршила је Педагошку академију у Бихаћу, Одсек за разреду наставу. На Педагошком факултету Универзитета у Бихаћу дипломирала је 2008. године на Одсјеку за босански језик и књижевност. Звање магистра књижевних наука стекла је на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци 2014. године одбраном магистарске тезе на тему „Поетика романа Тишине Меше Селимовића (Могућности примјене у настави)“, под менторством проф. др Сање Маџуре. Остварена просјечна оцјена на постдипломском студију је 9,63. На Педагошком факултету у Бихаћу 2014.

године бирана је у звање вишег асистента за научно поље Интердисциплинарне хуманистичке науке, грана Методика наставе босанског језика и књижевности и од тада држи вјежбе на овом предмету. Објавила је више научно-стручних радова из области књижевности, књижевне теорије и методике Учесница је већег броја научних склопова у земљи и иностранству, а од 2012. године сарадница је на два научноистраживачка пројекта:

1. *Иво Андрић у европском контексту* (Грац, 2007–2015), Универзитет Карла Франца у Грацу, Институт за славистику.

2. *Лирски, хумористички и сатирички свијет Бранка Ђонића* (Грац, 2011–2016), Универзитет Карла Франца у Грацу, Институт за славистику – Народна и универзитетска библиотека Републике Српске.
Од страних језика познаје руски и енглески језик.

Библиографија научних радова:

1. Печенковић Вилдана, Делић Нермина (2015), „Тако близу, а тако далеко: повијесни, контекстуални и компаративни приступ дјелу Марије Јурић Загорке и Нафије Сарајлић“, *Уздуж и попријеко: брак, закон и интимно грађанство у повијесној и савременој перспективи*, Загреб: Центар за женске студије, стр. 80–88.

У раду се третирају питања историјских и контекстуалних околности које су утицале на перцепцију дјела ауторки од којих је једна Марија Јурић Загорка (једна од најзначајнијих представница хрватске књижевности), док је друга Нафија Сарајлић, списатељица из БиХ о којој се није много писало.

2. Печенковић Вилдана, Делић Нермина (2015), „Индивидуа у клинчу свјетова“, Зборник радова са 7. симпозијума *Андићева авлија*, Грац, 4–6. октобар 2014. године, Институт за славистику Универзитета Карла Франца у Грацу, стр. 415–423

Неопходност прилагођавања правилима и нужност асимилирања вајских утицаја није проблем једино индивидуе у савременом свијету. Преокупацију овим питањима читамо и у интерпретацији ликова у *Проклетој авлији*, код Ђамила и Џем-султана, двије временски удаљене индивидуе повезане трагичном судбином, али и код фра Петра, Карађоза и свих осталих ликова који су прошли кроз авлију. У овом коауторском раду тежи се показати да су поједини ликови носиоци индивидуалне, али и колективне другости.

3. Печенковић Вилдана, Делић Нермина (2015), „Традиционалност, патријахалност, конвенционалност, конзерватизам“, Зборник радова са 4. симпозијума *Жена – мушкарац: два свијета, два мотива, два израза у дјелима Бранка Ђонића*, Грац, 6–8. септембар 2014. године, Институт за славистику Универзитета Карла Франца у Грацу и Народна и у ниверзитетска библиотека Републике Српске, Грац – Бања Лука, стр. 169–179.

Полазећи од одређења појмова истакнутих у наслову и доводећи их у везу са друштвеном стварношћу, али и конкретним књижевним свијетом, у раду се указује

на то да се наслијеђени обрасци уче још у дјетињству, те се они читају из дјечије слике свијета у романима за дјецу *Орлови рано лете и Магареће године*. У раду се пропитују ауторске технике којима Ђопић наглашава такву слику свијета, али и тактике ликова које истима дозвољава трангресију у свијету романа.

4. Печенковић Вилдана, Делић Нермина (2014), „Трансформација идентитетских образца у роману *Травничка хроника*“, Зборник радова са 6. симпозијума *Травничка хроника*, Грац, 4–6. октобар 2013. године, Институт за славистику Универзитета Карла Франца у Грацу, стр. 401–409.

У раду се користила теорија коју предлаже Мануел Цастеллс а по којој се идентитети могу разликовати према категорији друштвене изградње одређене контекстом који је означен односима моћи. Према овако постављеној теорији, разликују се легитимишући идентитети, идентитети отпора и проектни идентитети. Како је конструкција идентитета континуиран процес, идентитети који започињу као идентитети отпора могу се временом преобразити у проектне, постати доминантни у друштвеним институцијама, али и постати легитимишући како би рационализовали своју доминацију.

5. Печенковић Вилдана, Делић Нермина (2014), „Комични хронотоп у роману *Не тугуј бронзана стражо*“, Зборник радова са 3. симпозијума *Ђопићевско моделовање реалности кроз хумор и сатиру*, Бања Лука, 6–8. септембар 2013. године, Институт за славистику Универзитета Карла Франца у Грацу и Народна и у ниверзитетска библиотека Републике Српске, Грац – Бања Лука, стр. 169–179.

Полазећи од тезе француског филозофа Анрија Бергсона да смијешно настаје у контрасту органског и механичког, тј. када је нешто механичко „налијепљено“ на живот, кроз анализу организације времена и простора, овим радом се жели показати да су Ђопићеви јунаци на животне недаће и друштвене неправде одговарали смијехом. То је њихов отпор и одговор аутоматизму кругог, укаулупљеног живота којег намећу неки нови друштвени модели понашања.

6. Печенковић Вилдана, Делић Нермина (у штампи), „Ре/интерпретација херојства и драма признања у роману *Тишине* Меше Селимовића“, Зборник радова са међународне конференције *Хероји и херојства*, Софија: Бугарска академија наука, Институт за књижевност.

Намјера ауторки у овом раду је била да се кроз искуство главног лика укаже на трагизам човјековог учешћа у рату и још бесмисленији живот хероја у миру и да се пронађу начини превазилажења „драме признања“, поништавања диспаритета између постојања којем субјект тежи и оног којег су му други спремни признати.

7. Печенковић Вилдана, Делић Нермина (2013), „Улога рода у наративном дискурсу“, Зборник радова са Прве међународне знанстве конференције у области књижевности и језика, Травник: Едукационски факултет, стр. 247–258.

Кроз искуства Андрићевих женских ликова у роману *На Дрини ћуприја* у овом раду пропитују се традиционални бинаризми (мушки-женско) и хијерархија вриједности повезаних с њиховим функционисањем, али и што је најважније, уочава

се интерференција култура те утицај нације/вјере на конструкцију идентитетских образца.

8. Делић Нермина, Печенковић Вилдана (2013), „Поетика простора и времена у збирци *Башта сљезове боје*“, Зборник радова са 2. симпозијума *Лирски доживљај свијета у Ђопићевим дјелима*, 6–7. септембар 2012. године, Институт за славистику Универзитета Карла Франца у Грацу и Народна и у ниверзитетска библиотека Републике Српске, Грац – Бања Лука, стр. 141–153.

Простор и вријеме су „ухваћени“ и „заустављени“ - те имају улогу „свједока“ у идентификацији дјечака Бранка, али и Бранка пјесника. У раду се пропитују наративни поступци којима аuthor гради просторне и временске категорије те начини на које, кроз ненаметљив аутобиографски дискурс, уоквирује слику дјетињства.

Библиографија стручних радова:

1. Делић, Нермина (2014), „Проблемски приступ у обради романа *Тишине* Меше Селимовића“, Зборник радова са међународног научно-стручног скупа Културни идентитет у дигиталном добу, Зеница: Филозофски факултет, стр. 871–877.
 2. Печенковић Вилдана, Делић Нермина (2014), „Лик мајке као опсесивни мотив и референтна тачка у стваралаштву Скендера Куленовића“, *Бехар*, Загреб, бр. 117–118, стр. 116–121.
 3. Делић, Нермина (2011), „Концепција књижевне хисторије Диониза Ђуришина“, *Post Scriptum*, Бихаћ, бр. 2, стр. 86–90.
- a) Навести неопходне биографске податке: школовање, успјех у току школовања, кретање у служби, резултати научно-истраживачког или стручног рада, јавна признања, друштвене активности и познавање страних језика;
- b) У прилогу биографије доставити списак објављених научних радова.

2. ЗНАЧАЈ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

I Значај истраживања

Тема докторске дисертације *Елементи аутофикације у дјелима Бранка Ђопића* подразумијева истраживање наративних техника Бранка Ђопића, које се могу окарактерисати као аутофикационалне. Ово истраживање је од нарочитог значаја првенствено због тога што до сада Ђопићевом опусу није приступљено са становишта проучавања аутофикације као такве. Наиме, у смислу ограниченности оперише се управо појмом аутофикације као „фикције саткане искључиво од стварних догађаја и чињеница“, према ријечима творца овог научног неологизма, Серђа Дубровског. Из овога је јасно да је више него оправдано још једном сагледати и истражити живот и дјело Бранка Ђопића, прије свега из угла фикционалности оних елемената које је у свој опус унио непосредно из свог стварног живота.

II Преглед истраживања

У образложењу теме докторске дисертације *Елементи аутографије у дјелима Бранка Ђопића* кандидаткиња се осврће на значајне савремене сусрете с теоријом аутографије у српској и јужнословенској академској заједници, прије свега оној компаратистичкој. Докторску дисертацију на ову тему образлаже као прегледан и референтан извор проучавања књижевног опуса Бранка Ђопића, нарочито оних дјела у којима жели да потцрта и анализира елементе аутографије. Као важна теоријска и проблемска питања на која ће се фокусирати током овог истраживања, кандидаткиња издваја аутографију као нови тип писања о себи, поступке помоћу којих се доводи у питање „однос између писања и живота“, однос стварности и текста, ауторову „фикционализацију себе“, важност границе између фикционалног и фактографског итд.

1. Бундало, А. (2014) "Аутографија или нови простор за укроћену стварност, положај и перспективе аутографије" Филолог, часопис за језик, књижевност и културу, бр.10, 261-266
2. Дубровски, Серж (1971) Зашто нова критика? Београд: Српска књижевна задруга
3. Душанић, Д. (2012) „Шта је аутографија?“, на <http://knjizevnaistorija.rs/editions/148Dusanic.pdf>
4. Дувњак-Радић, Ж. (2011) Аутобиографија, фикција и ја – (проблем фикционалности аутобиографске прозе). Београд: Службени гласник
5. Genette, G. (2002) Fikcija i dikcija; s francuskog preveo Goran Rukavina. Zagreb: Ceres
6. Genette, G. (2006) Metalepsa, od figure do fikcije; s francuskog prevela Ivana Franić. Zagreb: Disput
7. Хамбургер, К. (1976) Логика књижевности, Београд: Нолит, прев. Слободан Грубачић
8. Хирш, Е.Д. (1983) Начела тумачења. Београд: Нолит
9. Lejeune, P. (2002) Autobiografski sporazum, Osijek, prev. Lade Čale-Feldman, Autor, pripovjedač, lik, prir. Cvjetko Miljanja
10. Lejeune, P. (2005) "Le pacte autobiographique 25 ans après", u: Signes de vie. Le pacte autobiographique 2, Paris, Seul, 2005, str.11-32, sa francuskog prevela Dragana Zubac, Polja, часопис за књижевност и теорију, Културни центар Новог Сада, 2009, бр. 459, 44-54
11. Лотман, М. Ј. (2001) Структура умјетничког текста. Загреб: Алфа.
12. Лотман, Ј. (1988) Култура и експлозија, Загреб: Алфа.
13. Меић, П. (2010) Читање повијести књижевности (Методолошки модели

књижевноповијесних истраживања у хрватској зnanosti о књижевности),
Мостар: Алфа

14. Портер, А.Х. (2009) Увод у теорију прозе, Београд: Службени гласник
- Рикер, П. (1993) Време и прича И. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића
15. Шефер, Ж.М. (2001) Зашто фикција? Нови Сад: Светови
16. Златар Виолић, А. „Аутобиографија: теоријски изазови“ Польа, часопис за књижевност и теорију, Културни центар Новог Сада, 2009, бр. 459, 36-43
17. Жмегач, В. (1982) Истина фикције. Загреб: Знање

III Радна хипотеза с циљем истраживања

Кандидаткиња полази од хипотезе да нису познате досадашње студије које су приступале дјелу Бранка Ђопића анализирањем аутофикације, односно проблематизовањем прекорачења границе између фикције и нефикције, као и научне претпоставке да би дисертација могла „представљати допринос данас још увијек недовољно аплицираним теоријско-методолошким стратегијама, посебно у смислу увођења и искориштавања проминентних савремених теоријско-методолошких процедура и иновативних рјешења“. Ова хипотеза произилази из констатације да Ђопићев опус јесте писан у духу аутофикације и да ће истраживање заправо бити посвећено свом најважнијем циљу, а то је теоријско доказивање и анализирање те аутофикационалности.

IV Материјал и метод рада

Како грађу, кандидаткиња наводи Сабрана дјела Бранка Ђопића у 14 књига из 1975. године („Свјетlost“ Сарајево, „Веселин Маслеша“ Сарајево и „Просвета“ Београд). Методологија рада је, како истиче, у складу с епистемолошким поставкама савремених теорија о аутофикацији, компаратистичка и аналитично-синтетичка.

V Научни допринос истраживања

Овако постављено образложение теме докторске дисертације под називом *Елементи аутофикације у дјелима Бранка Ђопића* упућује на могућност да се реализује веома озбиљан научни допринос, а то је цјеловита и прегледна студија о оним елементима стваралачког опуса Бранка Ђопића којима до данас није придаван велики значај, нарочито када се узме теоријско утемељење појма аутофикације. Такође, ова дисертација ће, уколико буде успјешно изведена и одбрањена, сасвим сигурно пробудити интерес за слична истраживања других књижевних дјела и опуса у корпусу српске књижевности.

- а) Значај истраживања;
- б) Преглед истраживања;
- в) Радна хипотеза са циљем истраживања;
- г) Материјал и метод рада;
- д) Научни допринос истраживања.

3. ОЦЈЕНА И ПРИЈЕДЛОГ

У складу с горенаведеним чињеницама, констатујемо да је кандидаткиња мр Нермина Делић научно и стручно квалификована за израду докторске дисертације под називом *Елементи аутофикције у дјелима Бранка Ђонића*. Јасно је истакнута научна оправданост, а исто тако јасно су наведени и конкретни резултати, циљеви, хипотезе и методологија овог истраживања. Одабрана методологија је у складу с актуелним токовима у српској науци о књижевности, у којој ће се појам и истраживање аутофикције све чешће јављати као теоријско-методолошко становиште проучавања српске књижевности. Због свега претходно наведеног констатујемо да су тема и кандидат подобни, те препоручујемо Наставно-научном вијећу Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци да одобри мр Нермини Делић израду докторске дисертације под називом *Елементи аутофикције у дјелима Бранка Ђонића*.

- а) Кратка оцјена о научним и стручним квалификацијама кандидата тј. о његовим способностима да приступи изради дисертације;
- б) Научна или практична оправданост предложених истраживања и резултати који се могу очекивати;
- в) Мишљење о предложеној методи истраживања;
- г) Уколико комисија сматра да кандидат не посједује одговарајуће научне и стручне квалификације, да неке претпоставке кандидата у вези пријављене дисертације нису тачне или је предложен метод рада неадекватан, исти треба детаљно образложити.
- д) Приједлог са образложеном оцјеном о подобности теме и кандидата (Обавезно написати оцјену да ли су тема и кандидат подобни или не)

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Саша Шмуља

Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци,
УНО Опште студије књижевности, предсједник Комисије

Проф. др Адријана Марчетић

Филолошки факултет Универзитета у Београду,
УНО Наука о књижевности, члан Комисије

Проф. др Сања Маџура

Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци,
УНО Теорија књижевности, члан Комисије

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ: Члан комисије који не жeli да потпише извјештај јер се не слажe са мишљењем већине чланова комисије, дужан јe да унесе у извјештај образложение, односно разлоге због којих не жeli да потпише извјештај.